

det forholdsviis nemt at lave et smukt Overskud. De private Fabrikker mene, som sagt, at de uden Tab for sig kunde forsyne Staten med samme Vare til en lavere Pris end den, hvortil Staten selv fabrikerer Varen. Jeg skal altsaa i Overensstemmelse med de Udtalelser, der kom fra det ærede Medlem for Odense Amts 2den Valgkreds (Halsted), anbefale den højtærede Forsvarsminister at tage under Overvejelse, hvorvidt de private Fabrikker kunne imødekomes paa dette Omraade. Der hersker allerede en betydelig Arbejdsløshed. Jeg tror, jeg ikke maler for sort, naar jeg siger, at hvis der ikke indtræder en Vending til det bedre, er det ikke umuligt, at henimod Halvdelen af Vævene vil blive sat ud af Virksomhed. Saa daarligere ere Forholdene paa Grund af aftagende Købevne, saa ogsaa det opfordrer til at støtte den private Industri ved at købe hos den, især hvis den er i Stand til at sælge billigere end Statsfabrikken selv.

Jeg kommer dernæst til et Emne, der staar i Forbindelse med Toldloven. Jeg skal straks sige, at jeg skal ikke komme ind paa Principspørgsmaalet om Frihandel eller Beskyttelse. Jeg er enig med den højtærede Finansminister i, at det ligger ikke for, og at det vil ikke være nogen Nytte til at rejse det. Det Spørgsmaal, jeg vil rejse, er af den Natur, at jeg tør vente at finde fuld Billigelse, ja, næsten den stærkeste Billigelse hos de Medlemmer af det ærede Ting, der ere stærke Frihandelsmænd. Er der nemlig noget, man har været enig om med Hensyn til Toldloven — ogsaa Beskyttelsesmodstanderne have været enige heri —, er det, at Industrien her i Landet skulde virke under Kaar paa lige Fod med Udlandets, og navnlig naar den var Eksportindustri, skulde den virke under saadanne Forhold, at den kunde udføre sine Varer uhemmet, saa vidt muligt tage Kampen op paa lige Fod med Udlandet. Derfor har man i Toldloven den Bestemmelse, at der kan tilbagebetales Industrien erlagt Told, naar den udfører de Varer, for hvis Raastoffer Tolden er betalt. Kun paa den Maade kommer dens Varer paa lige Fod med Udlandets. En saadan Bestemmelse findes altsaa i Toldloven. Men Spørgsmaalet er, hvordan denne Bestemmelse udføres, om den udføres liberalt eller med Kniberi, og her er det de forskellige Industrigrene have fremsat alvorlige Klager over manglende Imødekommen eller manglende Retfærdighedsblik overfor Industrien i Generaldirektoratet. Jeg staar i dette Øjeblik med disse Indu-

strigrenes Oplysninger, men jeg skal nøjes med at henholde mig til Chokolade- og Sukkervareindustrien. Ogsaa den er Eksportindustri. Er dette ikke i stor Maalestok, har den dog en Del Eksport, og det kunde blive mere, naar den virkede under rimelige Forhold. Jeg skal ikke trætte det høje Ting med mange Talstørrelser, de ville staa til den højtærede Finansministers Raadighed, men jeg skal nævne et Par Stykker, saa vil man forstaa, hvad jeg mener. Det oplyses fra Fabrikkerne, at for at fremstille 1 kg Chokolade, maa de betale en Told til den danske Statskasse for Kakao og Sukker af mellem 11½ og 12½ Øre. Men naar de saa udføre Varen, kunne de i Toldgodtgørelse kun faa tilstaaet 6¾ Øre, og Følgen er saaledes, at naar de danske Chokoladevarer skulle gaa ud paa Udlandets Marked, ere de betyngede med en Toldbyrde af mellem 5 og 16 Øre pr. kg. Det er en væsentlig Hemsko for Afsætningen til Udlandet. Paa ganske lignende Maade skulde de tilsvarede Fabrikker for Sukkervarer og Drops betale i Told af det dertil fornødne Sukker 10 Øre pr. kg, men faa kun en Toldgodtgørelse af 4 Øre. Altsaa gaar den Vare ud til Udlandet med en Byrde af 6 Øre pr. kg. For de Fabrikker, der fabrikere Sukkermandler og Konfekt, ere Forholdene endnu værre. Tolden af Materialierne er mellem 12 og 13 Øre, og de maa kun faa en Toldgodtgørelse af 2¾ Øre, altsaa gaa de Varer til Udlandet med en Byrde af fra 8 til 10¼ Øre pr. kg. Jeg skal nævne en Vare som Marzipanmasse, det er ogsaa en Vare, der fabrikeres en Del af, den laves af Mandler og Sukker. For disse maa Fabrikkerne betale 16½ Øre pr. kg. Men naar Varen gaar ud af Landet til Eksport, faar den kun 1⅔ Øre i Godtgørelse, saa den er betyngt med 15 Øre pr. kg, naar den gaar ud for at tage Kampen op med Udlandets Varer af samme Slags.

Det, som gælder denne Industri, gælder mange andre. Efter Anmodning fremdrager jeg dette Tilfælde, og jeg vil tillade mig at lægge den højtærede Finansminister det paa Sinde. Jeg tvivler ikke om, at det fra alle Sider vil erkendes, at her er et Forhold, hvor man bør være kulant og liberal, ellers hemmer man Eksporten i Stedet for at fremme den. Ærede Landborepræsentanter, tænker jeg, ville let kunne sætte sig ind i Tingen, naar de tænke sig, at noget lignende gjaldt for Smør og Flæsk, at vor indenlandske Toldafgift vilde fordyre dem, saa